

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. juni 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0030-1246
Dok.: 660122

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 482 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Tom Behnke (KF).

Morten Bødskov

/

Ketilbjørn Hertz

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 482 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren, i forlængelse af aktionen mod smuglere i Nordjylland for ca. en uge siden, oplyse, hvad strafniveauet er for smugling af henholdsvis 1000 kg. hash, 1000 kg. kat og 10 kg. heroin i henholdsvis Danmark, Tyskland, Sverige og Norge? Vil ministeren desuden redegøre for hvilke omstændigheder, der kan medvirke til at skærpe eller sænke straffen i de pågældende lande?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten (pkt. 2) og udtalelser fra myndighederne i Norge (pkt. 3), Sverige (pkt. 4) og Tyskland (pkt. 5).

2. Rigsadvokaten har udtalt følgende om strafniveauet i Danmark for lovovertrædelser vedrørende de nævnte typer og mængder af euforiserende stoffer:

”1. Efter lov om euforiserende stoffer straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning samt besiddelse af de farlige stoffer, som indenrigs- og sundhedsministeren ved bekendtgørelse bestemmer, skal være omfattet af loven.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer, at advarsel i almindelighed ikke kan meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel, og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. Endvidere fremgår det, at der ved udmåling af straffen for overtrædelser af loven, herunder ved fastsættelse af bøder, skal lægges vægt på skadevirkningerne af de pågældende stoffer.

Efter § 3, stk. 2, skal det ved straffens udmåling betragtes som en betydelig skærpene omstændighed, at der er tale om enten gentagne tilfælde af salg af et særligt farligt eller skadeligt stof (nr. 1), eller at der er tale om salg eller vederlagsfri overdragelse med henblik på senere salg af euforiserende stoffer på restauranter, herunder diskoteker, eller ved koncerter, musikfestivaler eller andre arrangementer, hvor det typisk hovedsagelig er børn eller unge mennesker, der deltager (nr. 2).

Særligt grove overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer er omfattet af straffelovens § 191, der indeholder en skærpet strafferamme for sådanne overtrædelser.

Efter straffelovens § 191, stk. 1, straffes den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer, med fængsel indtil 10 år (1. pkt.). Angår overdragelsen en betydelig mængde særligt farligt eller skadeligt stof, eller har overdragelsen af et sådant stof i øvrigt haft en særligt farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 16 år (2. pkt.).

På samme måde straffes efter straffelovens § 191, stk. 2, den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med forsæt til at overdrage dem.

Straffelovens § 191 blev indført i 1969 og er blevet ændret flere gange siden, senest ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.), hvor strafmaksimum for overtrædelse af § 191, stk. 1, 1. pkt., blev hævet fra 6 til 10 års fængsel, mens strafmaksimum for overtrædelse af § 191, stk. 1, 2. pkt., blev hævet fra 10 til 16 års fængsel.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den bl.a. i første række sigter mod den organiserede narkotikahandel og enkeltstående særligt grove tilfælde. Endvidere fremgår det af forarbejderne til de senere forhøjelser af bestemmelsens strafferammer, at forhøjelserne bl.a. er tiltænkt de allergroveste, normalt internationalt prægede forhold, og at skærpelserne retter sig mod tilfælde, hvor der bl.a. under hensyn til forbrydelsens karakter og grovhed er behov for at udmåle straffe, der går ud over de hidtidige strafferammer.

2. Rigsadvokaten har ved Rigsadvokatmeddelelse nr. 6/2006 om sanktionspåstande mv. i narkotikasager fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager om overtrædelse af lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191.

I rigsadvokatmeddelelsens afsnit 3 anføres følgende om afgrænsningen mellem lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191:

”Ved salg, indsmugling og besiddelse med henblik på videreoverdragelse mv. af nedenstående mængder eller derover bør tiltale i almindelighed rejses efter straffelovens § 191:

Hash	Ca. 10 kg
Marihuana	Ca. 10-15 kg
Khat	Ca. 500 kilo
Råopium	Ca. 500 gram
Morfinbase	Ca. 100 gram
Heroin	Ca. 25 gram

Kokain	Ca. 25 gram
Amfetamin	Ca. 50 gram
Ecstasy	Ca. 150-200 tabletter
Centralstimulerende piller	Ca. 5000 stk.
Stimulerende lægemidler	Ca. 5000 stk.
Beroligende lægemidler	Ca. 5000 stk.
Smertestillende lægemidler	Ca. 3000 stk.

Der kan efter sagens konkrete omstændigheder ske fravigelse af de angivne grænser både i op- og nedadgående retning.”

For så vidt angår vurderingen af om et forhold bør henføres under straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., med en strafferamme på fængsel indtil 10 år, eller under § 191, stk. 1, 2. pkt., med en strafferamme på fængsel indtil 16 år, fremgår følgende af afsnit 5.2. i Rigsadvokatmeddelelse nr. 6/2006:

”På grundlag af retspraksis kan der angives følgende vejledende retningslinjer for, hvornår tiltale bør rejses efter bestemmelsen i § 191, stk. 1, 2. pkt.:

Heroin/kokain: ca. 1,3 - 1,5 kilo

Amfetamin: ca. 2 kilo

Ecstasy: ca. 2 kilo svarende til 8000 piller

Der er som nævnt ovenfor ikke tale om absolutte grænser, og spørgsmålet om, hvorvidt tiltalerejsning bør ske efter stk. 1, 1. eller 2. pkt., afhænger af sagens konkrete omstændigheder.”

Efter Rigsadvokatens retningslinjer om afgrænsningen mellem lov om euforiserende stoffer og straffelovens § 191 skal overtrædelser, der som nævnt i spørgsmålet vedrører overdragelse af 1.000 kilo hash eller khat, således henføres under straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., mens overdragelse af 10 kilo heroin skal henføres under straffelovens § 191, stk. 1, 2. pkt.

3. Straffen ved overtrædelse af narkotikaloggivningen fastsættes – som det er tilfældet i andre straffesager – på baggrund af en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder, jf. også straffelovens §§ 80-82.

I sager om overtrædelse af narkotikaloggivningen har navnlig stoffets art betydning for straffastsættelsen, således at de højeste straffe idømmes for de særligt farlige og skadelige stoffer. Det fremgår af forarbejderne til en af ændringslovene til lov om euforiserende stoffer (lov nr. 1054 af 11. december 1996 om strafskærpende ved gentagen handel med hårde stoffer), at heroin, kokain, amfetamin og ecstasy henregnes til de særligt farlige eller skadelige stoffer, mens hash ikke henregnes til denne gruppe stoffer.

Herudover fastsættes straffen under hensyn til mængden af stoffet. I den forbindelse bemærkes, at det af Højesterets praksis vedrørende større mængder stof fremgår, at stoffets lave koncentration i almindelighed ikke har betydning for strafudmålingen i formildende retning, jf. f.eks. U 1998.1321/2 H (heroinindhold på henholdsvis 19 og 26 pct.), U 2001.1709/1 H (amfetaminindhold på 1-2 pct.) og U 2006.1411 H (amfetaminindhold på 1 pct.).

Der er derimod i retspraksis flere eksempler på, at man har anset det for en skærpene omstændighed, hvis narkotikaen har haft en særlig høj renhedsgrad (koncentration), jf. f.eks. U 2002.1377 Ø (heroinindhold på 94 pct.), U 1982.256 Ø (koka-inindhold på ca. 82 pct.) og TfK 2009.314 V ("skunk"/cannabis med THC-indhold på ca. 15 pct.).

Endelig fastsættes straffen under hensyn til, om der er tale om grove organiserende og/eller internationalt prægede forhold, og gerningsmandens rolle i forbindelse med overtrædelsen. En person, der f.eks. har organiseret en omfattende indsmugling af narkotiske stoffer, vil således som udgangspunkt blive idømt en strengere straf end en person, der alene har fungeret som kurér.

Som i andre straffesager har tiltaltes personlige forhold også betydning for straffastsættelsen, herunder navnlig om den tiltalte tidligere er straffet for lignende kriminalitet.

4. Der er ikke i Rigsadvokatmeddelelse nr. 6/2006 fastsat særlige retningslinjer for anklagemyndighedens strafpåstande i sager, hvor der er tale om overdragelse eller besiddelse med henblik på videreoverdragelse af euforiserende stoffer. I disse sager tager anklagemyndighedens strafpåstande således udgangspunkt i retspraksis på området. Det gælder også, når der er tale om ind- eller udførsel med henblik på videreoverdragelse.

Med henblik på at belyse det omtrentlige straffniveau ved ind- eller udførsel af de mængder af euforiserende stoffer, som er nævnt i spørgsmålet, har Rigsadvokaten derfor foretaget en gennemgang af trykt retspraksis samt de utrykte afgørelser, der er optaget i Anklagemyndighedens Vidensbase.

Til illustration af straffniveauet ved ind- eller udførsel af 10 kilo heroin kan der henvises til følgende fire domme:

I U 2006.2439 H blev to tiltalte (T1 og T2) bl.a. fundet skyldige i overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved dels at have været i besiddelse af knap 4,5 kilo heroin, dels at have medvirket til indsmugling af yderligere knap 4,5 kilo heroin. Højesteret stadfæstede landsrettens afgørelse

om, at straffen for T1, der ikke tidligere var straffet, blev fastsat til 10 års fængsel, mens straffen for T2 – der også blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 161 om falsk erklæring til offentlig myndighed og § 171 om dokumentfalsk, og som tidligere var straffet i Tyskland for ulovlig handel med euforiserende stoffer – blev fastsat til 11 års fængsel.

I U 2004.2756/3 H havde to tiltalte (T1 og T4) foranlediget, at en kurer (T3) indsmuglede knap 11 kilo heroin til Danmark. De blev begge tillige dømt for overtrædelse af våbenlovgivningen og yderligere hver for ét forhold om overtrædelse af narkotikalovgivningen. Straffen blev for de to tiltalte – der begge tidligere var straffet for overtrædelse af straffelovens § 191 – fastsat til 10 års fængsel, der for T4's vedkommende blev fastsat som en fællesstraf med en tidligere dom med en reststraf på 1.065 dages fængsel. Kuréren, der ikke tidligere var straffet i Danmark, blev idømt en straf på 8 års fængsel. Det bemærkes, at strafferammen på tidspunktet for denne dom var fængsel indtil 10 år.

I TfK 2006.207 Ø blev én af de tiltalte (T2) fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved at have medvirket til indsmugling af knap 12 kilo heroin fra Belgien til Danmark. Han blev tillige dømt for at have været i besiddelse af yderligere ca. 850 gram heroin. Straffen blev fastsat til 10 års fængsel.

Endelig kan der henvises til en utrykt dom fra Østre Landsret, der blev afsagt den 5. marts 2010 (AM 2010.03.05 Ø), hvor en tiltalt blev straffet for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., ved som kurer at have indført knap 10 kilo heroin til Danmark. Straffen blev for den tiltalte, der ikke tidligere var straffet i Danmark, fastsat til 9 års fængsel.

Til illustration af strafniveauet ved ind- eller udførsel af 1.000 kilo hash kan der henvises til følgende to domme:

Højesteret fastsatte ved U 2003.2147/1 H straffen for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt., for en tiltalt, der over flere omgange havde indført og forsøgt at indføre i alt 1,5 tons hash, til fængsel i 5 år og 6 måneder. Den tiltalte var ikke tidligere straffet. Det bemærkes, at strafferammen på tidspunktet for denne dom var fængsel indtil 6 år.

Endvidere kan der henvises til en utrykt dom fra Østre Landsret, der blev afsagt den 1. marts 2010 (AM 2010.03.01 Ø2), hvor en tiltalt blev idømt 7 års fængsel for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt., idet han havde indsmuglet og videreoverdraget ikke under 1.750 kilo hash mod en betydelig fortjeneste. Den tiltalte, der tidligere var straffet i Tyskland for narkotikakriminalitet, blev også dømt for over-

trædelse af straffelovens § 124, stk. 1, om at flygte som anholdt eller fængslet og våbenloven.

For så vidt angår strafniveauet for indsmugling af 1.000 kilo khat kan der henvises til Rigsadvokatens udtalelse af 14. april 2011 til Justitsministeriet om strafniveauet i sager vedrørende khat.

I udtalelsens afsnit 3.2.3 anføres det bl.a., at straffen for indsmugling/videreoverdragelse af 1.000 kilo khat efter Rigsadvokatens vurdering må antages at blive udmålt i niveauet 7-8 måneders fængsel. Det anføres i udtalelsen, at trykt retspraksis vedrørende videreoverdragelse/indsmugling af khat er forholdsvis sparsom, hvorfor grundlaget for at angive, hvad der i Danmark må anses for normalstrafniveauet ved overtrædelser vedrørende khat, er forholdsvis spinkelt.

5. Sammenfattende er det således Rigsadvokatens vurdering, at udgangspunktet for strafniveauet ved ind- eller udførsel af 10 kilo heroin ligger på omkring 8-10 års fængsel, mens strafniveauet ved ind- eller udførsel af 1.000 kilo hash ligger på omkring 5-7 års fængsel. Endelig er det vurderingen, at strafniveauet ved ind- eller udførsel af 1.000 kilo khat ligger på omkring 7-8 måneders fængsel.

Straffastsættelsen i en konkret straffesag vedrørende de stofmængder og -typer, som er nævnt i spørgsmålet, vil i øvrigt bero på en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder, i hvilken forbindelse det bl.a. vil blive tillagt vægt i skærpende retning, hvis tiltalte tidligere er straffet for ligeartet kriminalitet eller har spillet en central rolle i forbindelse med lovovertrædelsen.”

3. Til brug for besvarelsen har Justitsministeriet modtaget en udtalelse fra Justis- og Beredskapsdepartement om strafniveauet i Norge. Det fremgår af udtalelsen, at bl.a. ind- og udførsel af narkotika kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år efter den norske straffelovs § 162, 1. led. Efter bestemmelsens 2. led kan straffen stige til fængsel i 10 år, hvis der er tale om en grov narkotikaforbrydelse. Der skal herved lægges særlig vægt på arten og mængden af stoffet samt på overtrædelsens karakter. Det følger endvidere af bestemmelsens 3. led, at ind- og udførsel af narkotika straffes med fængsel fra 3 til 15 år, hvis overtrædelsen omfatter et meget betydeligt kvantum, og at straffen under særligt skærpende omstændigheder kan stige til fængsel i 21 år.

Det fremgår endvidere af udtalelsen, at den norske rigsadvokat i en rundskrivelse fra 1998 har fastsat nærmere retningslinjer for anvendelsen af den norske straffelovs § 162. Det fremgår bl.a. af denne rundskrivelse, at i

praksis vil mængden af det narkotiske stof have stor betydning for, om en overtrædelse er omfattet af bestemmelsens 2. eller 3. led. Ved afgørelsen af, om der foreligger særligt skærpende omstændigheder kræves i almindelighed noget mere end, at sagen drejer sig om en stor mængde narkotika, idet bestemmelsen sigter på at ramme bagmænd til narkotikakriminalitet.

Ifølge Justis- og Beredskapsdepartementet udtalelse skal der i konkrete sager foretages en samlet vurdering af lovovertrædelsen ved fastsættelsen af straf for overtrædelse af straffelovens § 162. I forhold til de typer og mængder af narkotika, der er nævnt i spørgsmålet, henviser Justis- og Beredskapsdepartementet til praksis fra den norske Høyesterett, hvoraf bl.a. fremgår at Høyesterett i en konkret sag har udtalt, at fængsel i 12 år må være udgangspunktet ved professionel indførsel af hash i størrelsesordenen 700-800 kg. Det fremgår endvidere, at den norske Høyesterett i en sag om indførsel og salg af 600 kg khat har fastsat en straf på fængsel i 6 måneder. Herudover henvises der til to afgørelser fra Høyesterett vedrørende indførsel af heroin. I den ene sag blev en person, som var kurer ved indførslen af 8,85 kg heroin, idømt fængsel i 10 år og 6 måneder, og i den anden sag blev en person, som ikke var hovedmand, men hvis rolle i øvrigt ikke var helt afklaret, idømt fængsel i 12 år i forbindelse med indførsel af knap 10 kg heroin.

4. Justitsministeriet har endvidere indhentet oplysninger om straffniveaue i Sverige fra det svenske Justitiedepartementet, som har oplyst, at der indtil juni 2011 eksisterede en strafudmålingspraksis i narkotikasager, hvorefter typen og mængden af det pågældende narkotiske stof i princippet var afgørende for rubriceringen af lovovertrædelsen og udmålingen af straffen. På baggrund af domme afsagt af den svenske højesteret siden juni 2011 er praksis imidlertid ændret i retning af en mere nuanceret strafbedømmelse. Det har derfor ikke været muligt for Justitiedepartementet at oplyse nærmere om udmålingspraksis alene med udgangspunkt i oplysninger om typen og mængden af narkotika.

Justitiedepartementet har endvidere sendt et uddrag af den svenske lov om straf for smugling, hvoraf fremgår af lovens § 6, jf. § 3, at indførsel af narkotika kan straffes med fængsel i indtil 3 år. Hvis der alene er tale om en mindre alvorlig overtrædelse kan der idømmes bøde eller fængsel i indtil 6 måneder, mens strafferammen i grove tilfælde er fængsel fra 2 år og indtil 10 år. Ved vurderingen af om en overtrædelse er grov, skal der lægges vægt på, om overtrædelsen angår en særlig stor mængde narkotika, om gerningen er foretaget som led i en virksomhed af omfattende eller profes-

sionel karakter, eller om virksomheden eller handlingen i øvrigt har været af en særlig farlig eller hensynsløs natur.

5. Justitsministeriet har endelig indhentet oplysninger fra det tyske justitsministerium om strafniveauet for narkotikakriminalitet i Tyskland. Det tyske justitsministerium har oplyst, at den tyske narkotikalov fastsætter, at ulovlig indførsel af narkotika straffes med fængsel fra 2 år og indtil 15 år, hvis det drejer sig om indførsel af narkotika i en mængde, som ikke er lille. Det er imidlertid ikke nærmere angivet i lovgivningen, hvad der forstås ved en mængde, som ikke er lille. Efter det oplyste er det i retspraksis fastlagt, at en mængde narkotika ikke kan anses for lille efter narkotikaloven, hvis indholdet af aktive stoffer overstiger en bestemt mængde. Der vil således efter retspraksis ikke være tale om en lille mængde narkotika, hvis et kvantum hash indeholder mindst 7,5 gram tetrahydrocannabinol (THC), et kvantum khat indeholder mindst 30 mg cathinone eller et kvantum heroin indeholder mindst 1,5 g hydrochloride. Hvis der derimod er tale om en lille mængde narkotika, vil der efter lovgivningen kunne idømmes en straf fra 3 måneder indtil 5 års fængsel.

Det tyske justitsministerium har endvidere oplyst, at der ved udmåling af straf for indførsel af narkotika generelt lægges vægt på gerningspersonens skyld under hensyntagen til formålet med straffen og det beskyttelseshensyn, der ligger bag den lovbestemmelse, som gerningspersonen har overtrådt.